

Ledare

SAMUEL BYRSKOG

Höstnumret av *Svensk Teologisk Kvartalskrift* – det tredje för 2019 – innehåller fyra artiklar som alla adresserar nutida teologisk och religionsvetenskaplig debatt och, på ett eller annat sätt, rör sig bortom det traditionellt inom-akademiska spelfältet till frågor om religionens och teologins relevans. Lunds universitet hävdar som en övergripande del av sin utbildning och forskning att det vill förstå, förklara och förbättra vår värld och människors villkor. I föreliggande nummer hålls dessa tre aspekter av forskningen samman i diskussioner av teman som sträcker sig från religionens roll i det offentliga samtalet, det mångkulturellas potential för kyrklig verksamhet och självförståelse och den ”Andres” annorlundahet i ett eskatologiskt perspektiv, till återupptäckten av det messianska hoppet i dag.

Fredrik Portin presenterar sociologen och filosofen Bruno Latours tänkande och vill därigenom skapa förutsättningar för att bemöta den postsekulära kritiken mot religioners marginalisering och i stället främja en inklusiv och ständigt föränderlig offentlighet där religionen i större utsträckning kan ta plats. Religionens roll blir också föremål för Jonathan Morgans undersökning av de ensamkommande barnens berättelser om tillhörighet i Svenska kyrkan och de konsekvenser som deras närvaro får för den svenskkyrkliga synen på prästers och Bibelns roll. Artikeln antyder möjligheter för fortsatt inomkyrklig reflektion om det mångkulturella i skärningspunkten mellan tradition och förändring. I sin artikel om gästfrihet och teologisk integritet anlägger Jakob Wirén ett eskatologiskt perspektiv på frågan om judars omvändelse och skisserar och argumenterar för en kristen eskatologi där Kristi roll inte är fastslagen och den religiöst ”Andre” behåller sin integritet. Det judiska och kristna messianska hoppet tematiseras i Jayne Svenungssons bidrag som en politisk potential som till skillnad från apo-

kalyptiken håller samman visioner med rättvisefrämjande handlingar och strukturer och ger vägvisning för teologens uppgift i den offentliga debatten.

Artiklarna påminner om den roll teologin kan spela i och utanför akademien. Denna roll har sett olika ut genom historien. För en nytestamentlig bibelforskare var det speciellt att en av de stora konferenserna i somras var förlagd till Marburg i Tyskland. Det var där nästan alla de mer kända teologerna och filosoferna under första hälften av 1900-talet periodvis forskade och undervisade. Vid en rundvandring i den gamla stadskärnan passerade vi såväl det parhus Rudolf Bultmann delade med historikern Wilhelm Mommsen under andra världskriget som den villa där Martin Heidegger bodde innan kriget bröt ut, på gångavstånd från Hannah Arendts mer oansenliga boende. Under förra århundradet, särskilt under mellankrigstiden, var det här man satte agendan för en världsvid debatt om den meningsfulla existensen i den tid som är här och nu. Vare sig teologer eller filosofer skyggade för att korsa gränsen mellan ett analytiskt förhållningssätt till historia och samtid och ett konstruktivt engagemang för ett meningsfullt liv. Det var i mångt och mycket denna vetenskapliga symbios som gjorde Marburg känt världen över.

Artiklarna i föreliggande nummer av STK, inte minst de som profilerar politiskt engagemang och eskatologi, går i annan riktning än den forskning som fokuserade på individens existens och därmed såg förbi eller missbrukade samhälleligt engagemang, men uppfattningen att existensen bara kan studeras inifrån, eftersom vi alla möter och lever den i historiens nu, har gett avgörande impulser till genomreflekterade vetenskapsteoretiska ståndpunkter inom teologi. Den teologiska fakulteten har därmed sällsynta möjligheter att såväl förstå och förklara som att förbättra vår värld och människors villkor och en central roll för att upprätthålla Lunds universitets målsättning. De artiklar vi här presenterar konkretiserar denna ambition. ▲